

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 593
din 24.11. 2009

Dosar nr: 124/2009

Petiția nr: 3066 din data de 16.03.2009

Petent: C T

Reclamat: Cotidianul „Renașterea Bănățeană”, S F D I

O

Obiect: crearea unei atmosfere de intimidare, ostilitate, denigrarea și lezarea demnității petentului pe baza originii etnice

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1. C T cu domiciliul jud. Timiș

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Cotidianul „Renașterea Bănățeană”, cu domiciliul procedural în Timișoara, Bd. Revoluției 1989, nr.8, jud. Timiș

I.2.2. S F cu domiciliul de corespondență în jud. Timiș

I.2.3. D I cu domiciliul de corespondență în jud. Timiș

II. Obiectul sesizării

2.1. Petiția, astfel cum este formulată, vizează crearea unei atmosfere ofensatoare, denigrarea și lezarea demnității petentului pe baza originii etnice.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 3066 din 16.03.2002009, petentul arată că prin folosirea cu insistență a apelativului "țigan", reclamații au urmărit lezarea demnității acestuia, supunându-l unui tratament degradant în fața opiniei publice. De asemenea, petentul susține că s-a urmărit ca etnia romă să fie percepută ca o categorie aparte a cetățenilor români centrifugată la periferia societății, care nu are dreptul de a-și exprima aspirațiile la o viață liberă și demnă.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare plângerii inițiale, înregistrată cu nr. 3066 din 16.03.2009, prin adresa nr. 3259/19.03.2009, s-a solicitat petentului să precizeze, conform prevederilor O.G. nr. 137/2000 republicată, faptele cu caracter discriminatoriu, persoanele care se fac vinovate de săvârșirea acestor fapte și de asemenea, i s-a adus la cunoștință faptul că CNCD nu acordă asistență juridică pentru derularea acțiunilor în instanța de judecată.

4.2. Prin adresele înregistrate cu nr. 4270/21.04.2009, 4261/21.04.2009 s-a solicitat punctul de vedere al reclamaților.

4.3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.4. Prin adresa nr. 7489 din 10.08.2009 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 7490 din 10.08.2009 a fost citat Ziarul "Renașterea Bănățeană". Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.08.2009. La termen s-a prezentat petentul, prin reprezentant.

4.5. În cadrul ședinței de audieri din data de 27.08.2009, în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiu a ridicat din oficiu excepția de neкомпетенță materială a CNCD asupra capătului de cerere privind acordarea de asistență juridică pentru derularea acțiunilor în instanța de judecată.

4.6. Un nou termen de audieri a fost stabilit de Consiliu. Prin adresa înregistrată cu nr. 7973 din 31.08.2009 a fost citat petentul, prin adresa nr. 7977 din 31.08.2009 a fost citată dna. Daniela Ionescu, prin adresa nr. 7976 din 31.08.2009 a fost citat dl. S. F., iar prin adresa nr. 7975 din 31.08.2009 a fost citat Ziarul "Renașterea Bănățeană", prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 22.09.2009. La termen s-a prezentat petentul, prin reprezentant ales.

4.7. Consiliul a acordat părților termen pentru depunere de concluzii scrise la data 15.10.2009. Prin adresa nr. 7928 din 27.08.2009, Ziarul "Renașterea Bănățeană" și dl. S. F. au comunicat note scrise. Prin adresa cu nr. 8896 din 07.10.2009, petentul a depus concluzii.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul susține că reclamații au dus o campanie susținută și continuă de discreditare a cetățenilor de etnie romă din Timișoara prin articolele apărute în ultimii doi ani în paginile Ziarului "Renașterea Bănățeană". Prin folosirea cu ostentație a sintagmei "țigan" de către redactorii ziarului mai sus arătat s-a urmărit crearea unei atmosfere de intimidare și de ostilitate față de cetățenii români de etnie romă, s-a adus în mod voit o atingere a demnității cetățenilor de etnie romă, s-a creat un climat ofensator, degradant și umilitor care în final conduce la nesiguranță fizică și psihică.

5.1.2. Petentul supune atenției Cologului articolul publicat de părțile reclamate intitulat „Primăria și poliția, convocate de un țigan la o ședință de ... bloc” din 13.02.2009 și arată că folosirea repetată și cu insistență a apelativului "țigan" pe tot parcursul articolului s-a realizat scopul urmărit și anume acela de a-i leza demnitatea ca om. De asemenea, petentul susține că prin folosirea permanentă a apelativului "țigan" s-a urmărit ca etnia romă să fie percepută ca o categorie aparte centrifugată la periferia societății care nu are dreptul de ași exprima aspirațiile la o viață liberă și demnă.

5.1.3. Petentul susține că urmare publicării în presă a articolului atât el cât și familia sa sunt supuși unor presiuni de ordin fizic și psihic permanent pentru întocmirea unor dosare penale pentru motive minore, atât de către vecini, încurajați de presă, cât și de către anumiți funcționari ai Primăriei municipiului Timișoara, care doresc să demonstreze că nu au relații sau legături de interese cu familia sa.

5.1.4. Petentul susține, de asemenea, că motivațiile reclamațiilor în punctul de vedere transmis CNCD au ca scop justificarea atitudinii descalificante, în afara legii, adoptată de autorul articolului, cu ocazia redactării și publicării articolului "Primăria și poliția convocate de un țigan la o ședință de bloc".

5.1.5. Având în vedere cele de mai sus, petentul solicită CNCD sancționarea contravențională a modului incorect și ilegal de redactare a articolului în cauză.

Susținerile părților reclamate, editor al cotidianului „Renașterea Bănățeană” și autorul articolului

5.2.1. Reclamații solicită Consiliului constatarea faptului că din cuprinsul articolelor de presă nu rezultă vreo intenție subiectivă de a denigra sau discredita persoana petentului, ci, după cum se poate observa, intenția autorului a fost aceea de a informa opinia publică despre petrecerea evenimentelor cât mai veridic și real. În acest caz, nu se poate vorbi despre o vinovăție a ziaristului și a conducerii publicației.

5.2.2. Se arată că articolele au fost scrise cu bună credință și pentru apărarea unui interes legitim, astfel nu se poate reține reaua-credință a autorului articolelor. De asemenea, se susține faptul că autorul articolului a depus toate diligențele în vederea relatării cât mai exactă a faptelor, pe baza cercetărilor și a informațiilor primite de la surse. Petentul nu a solicitat dreptul la replică nici în cazul articolelor publicate în lunile ianuarie, februarie 2009 în vederea restabilirii adevărului, drept pentru care legea i-l oferea și pe care acesta îl avea la îndemână înainte de a formula prezenta petiție.

5.2.3. Reclamații arată că în orice societate democratică, ziaristul este un mandatar al opiniei publice pe care o informează și în numele căreia cere socoteală, dezvăluind anumite aspecte pe care le consideră condamnabile din activitatea unor persoane cu roluri și poziții în angrenajul social arătat, interpretarea informațiilor primite fiind atributul prioritar al cititorului.

5.2.4. Reclamații arată că potrivit art. 4 din Codul deontologic al ziaristului, atunci când comportamentul privat al unor personalități publice poate avea urmări asupra societății, principiul neintruziunii în viața privată ar putea fi eludat. Ziaristul are responsabilitatea civică de acțiune pentru instaurarea justiției și dreptății sociale. În cazurile în care are știință de abuzuri sau de încălcări ale legilor, potrivit clauzei de conștiință, ziaristul are dreptul de a refuza orice ingerință care să-i influențeze decizia (art. 7). Se consideră că există un interes legitim ori de câte ori e vorba de ocrotirea unor valori importante materiale sau morale ale societății.

5.2.5. Reclamații susțin că buna — credință a autorului, lipsa culpei, se poate observa cu ușurință din conținutul articolelor. În condițiile în care, după apariția în presă a respectivelor articole, petentul s-a simțit lezată, avea dreptul, potrivit art. 72 alin. 2 din Legea nr. 3/1974, de a solicita un drept la replică. Chiar și după publicarea articolului, petentul avea posibilitatea de a solicita în termen de 30 zile acordarea dreptului la replică.

5.2.6. Totodată, reclamații susțin că termenul "șigan" folosit de autor la adresa petentului nu este utilizat în sensul peiorativ al cuvântului, jignitor, calomnios, vexatoriu, cu scop de defăimare sau ponegrire după cum acesta susține, ci doar de a relata cât mai obiectiv anumite aspecte privind modul de acțiune a petentului în ceea ce privește demersul pe care acesta l-a folosit pentru a reabilita clădirea în care locuiește, fapt ce rezultă și din cuprinsul articolului. Figurile de stil folosite în demersul jurnalistic nu au constituit prin ele însele, un delict, deoarece limbajul s-a menținut în limitele decenței și al bunului simț.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. În raport cu cererea petentului cuprinsă în sesizarea înregistrată cu nr. 3066 din 16.03.2009 privind acordarea de asistență juridică și consiliere juridică în derularea unor proceduri penale, Colegiul ia act de faptul că, potrivit O.G. nr. 137/2000 republicată, această solicitare excede atribuțiilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, motiv pentru care urmează să o respingă.

6.2. Pe fond, Colegiul Director reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Trătând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

6.3. Pe de altă parte, dreptul la libertatea de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că „(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propriu imagine.”

6.4. În aceeași argumentație trebuie subliniat faptul că Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice - ratificat de România la 9.XII.1974 – prevede în art. 19 paragraful 3. că "exercitarea drepturilor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol (dreptul la libertatea de exprimare) comportă îndatoriri și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă anumitor limitări care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare: a) respectării drepturilor sau reputației altora; b) apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice ". Astfel, se poate concluziona faptul că dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut și că exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerarea și pentru protejarea demnității persoanei.

6.5. În cadrul sistemului instituțional regional de protecție a drepturilor omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare" însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora."

6.6. Într-o formulă sintetică, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că **numai prin respectarea „îndatoririlor și responsabilităților” ce-i revin, presa își îndeplinește funcția esențială într-o societate democratică**, fără a depăși anumite limite, mai ales în privința reputației și drepturilor altor persoane, având misiunea de a comunica informații de interes public, în înțelesul dat acestei noțiuni în jurisprudența sa. (vezi CEDH, 6 februarie 2001, Tammars c. Estonie, Recueil 2001-I, para.62, Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Comentariu pe articole, Vol.I Drepturi și Libertăți, Ed. All Beck, 2005).

6.7. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, **constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice** și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență (de opinia publică) ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**" (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs.

Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

6.8. În acest sens, "Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, **sele de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.** (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58). Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de 'câine de pază public'. (CEDO, între altele, cauza Thorgeirson vs. Islanda, cauza Bladet Tromsø and Stensaas vs. Norway, cauza Dichand and others v. Austria, cauza Prisma Press v. France).

6.9. Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „**chestiune care afectează viața comunității**” (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. „Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public” (Decizia CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda). „...A lipsi publicul de informații asupra funcționării serviciilor publice înseamnă a ignora un drept fundamental într-o democrație.” (Decizia CEDO, cauza Observer și Guardian vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord).

6.10. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discuții a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. În acest sens, atunci când este pusă în discuție libertatea discursului „politic” înțeles în sensul cel mai larg, marja de apreciere a autorităților este foarte redusă.

6.11. În reținerea acestei marje de apreciere a autorităților cu privire la libertatea de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul discursului (ziarist, politician membru al opoziției, funcționar public etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată etc.) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio etc.). Astfel în cazul autorului, care este ziarist sau politician membru al opoziției și care își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspecte politice, politicieni, funcționari publici etc, marja de apreciere este restrânsă iar protecția libertății de exprimare este maximă. În cazul autorului, funcționar public sau persoană privată care își exprimă opinia sau ideile cu privire la aspecte ce privesc o altă persoană privată, marja de apreciere este întinsă și protecția libertății de exprimare este restrânsă.

6.12. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul Director constată că acestea vizează conținutul unui articol redat în cotidianul „Renașterea Bănățeană”, publicat în 13.02.2009, în opinia petentului, aducând atingeri dreptului la demnitate personală, pe considerentul apartenenței etnice, în spot la etnia romă. Astfel, sub aspectul individualizării și al conținutului articolului, reținem că părțile reclamate au publicat materialul intitulat „Primăria și poliția convocate de un țigan la o ședință de ... bloc!”.

6.13. Articolul debutează prin prezentarea faptului că „Un țigan a convocat autoritățile locale la o ședință a blocului în care locuiește”. Se arată în continuare: „Țigănu C... mizează, probabil, pe deschiderea avută la unele instituții ale Statului Român, fapt pentru care și-a permis să lanseze un „convocator” adresat Primăriei..., Inspectoratului Teritorial de Stat..., Serviciului Control Calitate Lucrări de Construcții, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu..., Poliția de Proximitate...”. Referindu-se, în continuare, la obiectul acestei convocări și părțile invitate, autorul arată că: „Țiganul ar fi realizat anumite lucrări fără autorizație, fapt pentru care a primit diverse sancțiuni. Având acceptul colocatarilor, ar putea da o nuanță de legalitate lucrărilor efectuate. În plus, costurile nu ar mai trebui suportate doar de el, ci de toate familiile din bloc. Imobilul este compus din 13 apartamente, dintre care șase sunt ale lui C...”. El ar avea nevoie de un singur vot pentru a obține majoritatea necesară. Acesta pare să fie și motivul pentru care au fost „convocate” autoritățile menționate, vecinii având temeri că reprezentanții Statului Român sunt în legătură cu țiganul și vor încerca să convingă măcar o persoană să fie de partea lui C...”. „Nu m-as mira să vină la ședință cineva de la primărie sau de la poliție, pentru că știm că țiganul are relații”, a declarat D... locatară a imobilului.”

6.14. Față de aceste aspecte, Colegiul director reține atât titlul cât și conținutul articolului analizat constatând că publicația reclamată respectiv autorul, prin articolul imputat, relatează o situație ce vizează convocarea adresată de un locatar către locuitorii unui imobil, asociația de locatari și unele instituții publice cu privire la „reabilitarea imobilului istoric cu destinația prezentă de locuințe, prin refacerea acoperișului, a podului, a casei scărilor, a fațadei exterioare și interioare, lucrări a căror costuri se suportă de către toți colocatarii imobilului. În raport cu aceste constatări, Colegiul consideră că ne situăm în câmpul liberei discuții a chestiunilor de interes general, care vizează activități cu caracter public privind modul în care se exercită activități publice de interes pentru comunitatea locală. Astfel cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, interesul general nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. (Decizia CEDO în cauza Thorgeirson vs. Islanda). (vezi în acest sens infra parag. 6.8., 6.9.)

6.15. Colegiul trebuie deci să țină seama de un element deosebit de important: rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică. Dacă presa nu trebuie să depășească anumite limite, îndeosebi în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți, precum și necesitatea de a împiedica divulgarea unor informații confidențiale, sarcina sa este totuși comunicarea, cu respectarea datoriilor și responsabilităților proprii, a informațiilor și ideilor referitoare la orice problemă de interes general. (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea în cauza Dalban împotriva României, cauza Cumpănă și Mazăre împotriva României, cauza Sabou și Pircălab împotriva României și altele). Mai mult, Colegiul Director este conștient de faptul că libertatea în domeniul presei scrise include, de asemenea, și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare prin prezentarea unor idei sau opinii care offensează, șochează sau deranjează. (vezi în acest sens infra parag. 6.7.) În cauze asemănătoare celei de față, marja de apreciere a autorităților naționale se circumscrie interesului unei societăți democratice de a permite presei să își joace rolul indispensabil de „câine de pază” și să își exercite aptitudinea de a da informații cu privire la problemele de interes general (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea în cauza Tromso și Stensaas împotriva Norvegiei, parag. 59). Este inadmisibil ca un ziarist să nu poată formula

judecăți critice de valoare decât sub condiția demonstrării veridicității (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Lingens împotriva Austriei din 8 iulie 1986, seria A nr. 103, pag. 28, alin. 46).

6.16. Colegiul reține că opinia autorului reiterată în articol este coroborată cu opinii ale unor terțe persoane, însă nu se poate face abstracție de faptul că pornind de la această ipoteză, opinia din articol își fundamentează propriile justificări pe argumente care lasă loc de interpretare, situându-se la limita dintre interferența libertății de exprimare și a dreptului la demnitate umană a unor persoane. Evident, subiect al paragrafului 2 al Articolului 10 din Convenția Europeană, libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență (de opinia publică) ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (vezi infra parag.6.7.).

6.17. Analizând articolul imputat, Colegiul observă că atât titlul articolului cât și conținutul acestuia fac trimitere explicită la apartenența etnică a petentului. Astfel, sintagma „țigan” este folosită atât în titlu („Primăria și poliția, convocate de un țigan...”) cât și în text („Un țigan timișorean a convocat autoritățile...”, „Țiganul ar fi realizat anumite lucrări fără autorizație...”, „reprezentanții Statului Român sunt în legătură cu țiganul...”, „știm că țiganul are relații”) Colegiul observă că, în opinia reclamaților, termenul „țigan” nu este utilizat în sens peiorativ, jignitor, calomnios cu scop de defăimare ci s-a relatat obiectiv cu privire la modul de acționare al petentului, în sensul redat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” sau unele organizații neguvernamentale care utilizează acest termen în titulatură.

6.18. Colegiul Director a fost în numărare rânduri sesizat cu privire la sintagme, termeni, exprimări folosite la adresa unor persoane aparținând unor minorități etnice sau altor minorități, care au considerat că sunt discriminate sub aspectul dreptului la demnitate personală. Referindu-se la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, utilizarea unor sintagme precum „țigan/țigani”, „rom/romi”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane trebuie analizate contextual raportate la întreg, având în vedere modul și locul în care au fost făcute, motivul, declarațiile, articolele, publicațiile, titlul articolelor cât și conținutul acestora, punctele de vedere ale celor care le-au scris sau prezentat, modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora. (vezi în acest sens Hotărârea nr. 212 din 02.09.2005 privind folosirea expresiilor „homosexual”, Hotărârea nr.323 din 28.11.2005, privind afirmații de genul „romi... Ei ne fac de râs...”, Hotărârea nr.9 din 17.01.2006, Hotărârea nr. 416 din 28.11.2007, Hotărârea nr. 92 din 23.05.2007 privind folosirea expresiilor „țigani” „țigancă”, Hotărârea nr. 165 din 06.06.2006, Hotărârea nr. 222 din 27.08.2007 privind afirmații la adresa minorității maghiare, Hotărârea nr.251 din 07.06.2006 privind afirmații de genul „cioară”, Hotărârea nr. 180 din 17.07.2007 privind afirmații de genul „romi” și altele).

6.19. În Hotărârea nr. 384 din 22.04.2008 cu privire la utilizarea sintagmei „țigan” sau „rom”, Colegiul a luat act de Convenția Cadru pentru protecția minorităților naționale adoptată la Strasbourg la 1 februarie 1995 și ratificată de România prin legea nr. 33 din 29 aprilie 1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 82 din 4 mai 1995: „Astfel cum prevede

art. 3 alin. 1 al Convenției „Orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul să aleagă liber dacă să fie tratat sau nu ca atare și nici un dezavantaj nu poate rezulta dintr-o asemenea alegere ori din exercițiul drepturilor legate de acesta”. De altfel, în Avizul privind România, din anul 2001, Comitetul Consultativ al Convenției Cadru arată expresis verbis că „Posibilitatea de a se recunoaște sau nu în denumirea adoptată pentru a desemna minoritatea constituie unul din aspectele esențiale a acestui drept”. Or, Comitetul Consultativ al Convenției Cadru pentru protecția Minorităților Naționale, în același aviz privind România, constată „că numeroși reprezentanți ai comunității romă refuză să fie denumiți „țigani”, în principal din cauza conotației peiorative legată de perioada de robie”. (vezi Aviz Consultativ, 2001, parag. 21, pag. 7) De altfel, în acest context, este extrem de relevantă Recomandarea de Politică Generală nr. 3 privind combaterea rasismului și intoleranței împotriva Romilor/Țiganilor, prin care Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței „recomandă statelor membre ale Consiliului Europei să asigure că denumirea utilizată oficial pentru diferitele comunități de Romi/Țigani reprezintă denumirile prin care comunitățile în cauză, doresc să fie cunoscute” (...) Terminologia utilizată cu privire la minoritatea romilor a cunoscut modificări în plan național, la nivelul statelor membre și în plan internațional atât la nivelul Consiliului Europei, a Națiunilor Unite sau a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa cât și la nivelul Uniunii Europene. Or, modificările survenite au reprezentat rezultatul manifestării de voință a reprezentanților minorității în cauză. În acest sens, se observă cu ușurință că în ultimii 10 ani denumirile minorității în speță au fost „Romi”, „Romi și Sinti”, „Romi și Travellers”, „Romi, Sinti și Travellers” cuprinzând diversitatea grupurilor din interiorul minorității romă ori a celor similare, fără a fi identificate drept romi, astfel cum este cazul Travellers. Este adevărat că, inițial, denumirile au cuprins și termenul „țigani”, însă astfel cum arată și Înaltul Comisar OSCE pentru Minorități Naționale, termenul „Țigan” a fost înlocuit cu „Rom”, „țigan”, fiind un termen considerat de majoritatea romilor peiorativ, în considerarea preferinței multor Romi care sunt activi în cadrul mișcărilor internaționale și naționale privind drepturile Romilor”. În prezent, documentele oficiale ale Uniunii Europene, ale Consiliului Europei, ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, ale Organizației Națiunilor Unite, organizații la care România este parte, utilizează termenul „Romi”, comunități de Romi”. (a se vedea Hotărârea C.N.C.D. nr. 384 din 22.04.2008)

6.20. Colegiul este de opinie că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului este extrem de relevantă în cauză, cu atât mai mult cu cât au fost adresate plângeri împotriva României, între altele și cu privire la modalitatea în care, în anumite circumstanțe, reprezentanții autorităților statului au catalogat persoanele aparținând minorității romilor, prin sintagma „țigan”. Colegiul la act de cauza *Neachova și alții v. Bulgaria*, având ca obiect, între altele, declarația unui reprezentant al statului împotriva aplicanților, care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, conform unor mărturii testimoniale, a exclamat „**afurișiți de țigani**”. În Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la 26 februarie 2004, parag. 162, „Curtea consideră că **orice probă de abuz verbal rasist făcut de un agent de aplicare a legii în cursul unei operațiuni care implică utilizarea forței împotriva persoanelor dintr-o minoritate etnică sau oricare alta este extrem de relevantă în stabilirea existenței sau nu a violenței nelegale, induse de ură**. Acolo unde astfel de probe apar pe parcursul investigației, trebuie verificate și-dacă se confirmă-declanșată o examinare corespunzătoare a tuturor aspectelor de fapt pentru a descoperi orice posibil motiv rasist. Acest lucru nu a fost

realizat în cazul prezent". În hotărârea pronunțată în cauză de Marea Camera a Curții, la 6 iulie 2005, la prag. 153, Curtea consideră sintagma „afuriști de țigani” ca fiind o **exprimare rasistă** care ar fi trebuit să determine autoritățile în speță să verifice declarațiile martorului...” De altfel, Curtea Europeană a constatat încălcarea art.2 privind dreptul la viață, împreună cu art. 14 privind dreptul la nediscriminare, sub aspect procedural. (vezi cauza Nachova and others v. Bulgaria, Applications nos. 43577/98 and 43579/98, Judgment, 26 February 2004, para.162; Grand Chamber, Judgment, 6 July 2005, para.153).

6.21. Colegiul la act de **cauza Moldovan și alții v. România**, având ca obiect, de asemenea, remarci cu caracter discriminatoriu cu privire la originea etnică a aplicanților, făcute de autorități ale statului, instanțe de judecată sau reprezentanți ai autorităților locale. În Hotărârea nr. 2 pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la parag. 111, **Curtea reține că „referirile la onestitatea reclamanților și la modul de viață, efectuate de unele autorități publice investite cu soluționarea plângerilor reclamanților (a se vedea deciziile instanțelor civile și penale și observațiile primarului comunei Chetani, paragrafele 44, 66 și 71 de mai sus) par a fi, dată fiind absența oricărei fundamentări, esențialmente discriminatorii.** În acest context, Curtea reamintește că orice discriminare rasială poate constitui prin ea însăși un tratament degradant, în sensul art. 3 din Convenție (a se vedea East African Asians împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, Commission Report, 14 decembrie 1973, DR 78, pag. 5, paragraful 62). Asemenea observații trebuie apreciate ca fiind un factor agravant în analiza plângerii reclamanților referitoare la încălcarea art. 3 din Convenție.

Potrivit parag. 44 din Hotărârea nr. 2 pronunțată de CEDO „În data de 17 iulie 1998, Tribunalul Mureș a pronunțat soluția asupra laturii penale a cauzei. În considerentele hotărârii au fost reținute următoarele:”...Procentul romilor față de restul etniilor este de 14%, iar modul de viață marginal al unor **categorii de țigani** și în special al celor care s-au stabilit în localitate după anul 1989 au generat grave tensiuni cu populația majoritară. În general, datorită condițiilor de viață, respingerii unor valori morale acceptate de restul comunității, **țiganii** s-au automarginalizat manifestându-se agresiv, nerecunoscând și încălcând premeditat normele juridice instituționalizate în societate. Cei mai mulți dintre **țigani** erau fără ocupație, întreținându-se din munci ocazionale, sustrageri și alte activități ilicite. Desființându-se vechea formă de proprietate, alături de ceilalți membri ai comunității, **țiganii** au primit loturi în folosință pe care nu le-au lucrat, ocupându-se de sustrageri comise în grup și cu violență, ținta activităților infracționale fiind proprietatea privată, ceea ce a declanșat atitudini de revoltă și respingeri mai puternice decât cele anterioare. **Grupuri de țigani** au declanșat conflicte cu tinerii din localitate, față de care s-au manifestat agresiv, sustrăgându-le cu forța bani sau alte bunuri. Mai mult, **conduita grupurilor de țigani** s-a manifestat prin injurii, insulte și folosirea de cuvinte triviale în public...În realitate, **infracțiunile comise de țigani** au fost mult mai numeroase, dar nu au ajuns să fie judecate...”

Curtea Europeană a apreciat că discriminarea etnică la care reclamanții au fost supuși în mod public prin modul de soluționare a petițiilor acestora de către autorități, precum și condițiile locative ale reclamanților au adus atingere demnității lor umane, constituind, în lumina circumstanțelor cauzei, tratamente degradante în sensul art. 3 din Convenție. De asemenea, Curtea a constatat în circumstanțele particulare ale cauzei, încălcarea art. 14 privind dreptul la nediscriminare împreună cu art. 6 privind dreptul la un proces echitabil și art. 8 privind dreptul la viața intimă familială și privată. (vezi

Hotărârea nr. 2 din 12 iulie 2005 definitivă la 30 noiembrie 2005, în Cauza Moldovan și alții împotriva României, cererile nr. 41.138/98 și 64.320/01, Hotărâre publicată în Monitorul Oficial nr. 317 din 10 aprilie 2006, parag. 44, 66, 71, 111, 113, 114, 140).

6.22. Colegiul observă că aspecte similare au fost deduse soluționării în cauza **Iren Gergely v. România**, aplicantă susținând că „violențele suferite ca rezultat al atacurilor împotriva sa au fost în mod predominant determinate de apartenența Romă. În particular, aceasta s-a plâns cu privire la remarcile făcute de procuror cu privire la etnia sa în cursul procedurilor ulterioare evenimentelor” și în special cu privire la folosirea termenului „țigan”. (vezi parag. 4 alin.1 și alin.6 din Decizia Finală de admisibilitate în cauza Iren Gergely v. România, cererea no. 57885/00) Parag. 12 al Hotărârii Curții Europene în cauza Gergely v. România consemnează că „Procurorul a concluzionat că infracțiunile au fost săvârșite „datorită actelor serioase, provocatoare ale victimelor” descrie după cum urmează: „...În August 1990 câțiva țigani din Casinul Nou s-au comportat într-o manieră contrară bunelor moravuri. Au deranjat ordinea publică, ceea ce a agravat conflictul cu...populația (ne-romă). Aceste (conflicte)...au culminat când țiganii au consumat alcool în barul public, și apoi...fără nici un aparent motiv au început să bată trecătorii pașnici. În acest context, ceilalți locuitori (ne-romi) au decis să-i urmărească pe țigani în afara satului. Pentru a-i determina să plece și să nu se întoarcă în sat, au decis să dea foc caselor (romilor)”. Prin Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în 26 aprilie 2007, s-a luat act de declarația unilaterală a Guvernului, în special de angajamentele asumate și cauza a fost scoasă de pe rolul Curții. Acest fapt s-a realizat având în vedere că, în speță, între altele, s-a recunoscut că „anumite remarci au fost făcute de unele autorități cu privire la originea romă a reclamantei și că „evenimentele deduse soluționării pun în discuție încălcarea art. 3 (interzicerea torturii), art.6 (dreptul la proces echitabil), art. 8 (dreptul la viața privată), art. 13 (dreptul la remediu efectiv) și art.14 (dreptul la nediscriminare). Guvernul și-a asumat angajamentul implementării unor măsuri cu caracter general pentru combaterea discriminării în sistemul judiciar precum și plata unor sume de bani cu titlu de daune pentru reclamantă. (CEDO, Third Section, case of Gergely v. Romania, Application no. 57885/00, Judgment, Strasbourg, 26 April 2007, final 26/07/2007, parag. 12,16)

6.23. Similar, Colegiul ia act de cauza **Kalanyos și alții v. România** în care aplicanții s-au plâns cu privire la faptul că „autoritățile locale s-ar fi pronunțat în sensul în care Romii înșeși, sau „Țiganii” astfel cum au spus-o, „sunt de invinovați pentru ceea ce s-a întâmplat”, de vreme ce „fura pentru a trăi și sunt agresivi față de alte persoane” (vezi în acest sens parag. 2 din Decizia Finală de Admisibilitate în cauza Kalanyos și alții v. România, 19.05.2005) Prin Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în 26 aprilie 2007, s-a luat act de declarația unilaterală a Guvernului, în special de angajamentele asumate și cauza a fost scoasă de pe rolul Curții. Similar cauzei Gergely v. România, acest fapt s-a realizat având în vedere că, în speță, între altele, s-a recunoscut că „anumite remarci au fost făcute de unele autorități cu privire la originea romă a reclamantilor și că „evenimentele deduse soluționării pun în discuție încălcarea art. 3 (interzicerea torturii), art.6 (dreptul la proces echitabil), art. 8 (dreptul la viața privată), art. 13 (dreptul la remediu efectiv) și art.14 (dreptul la nediscriminare). De asemenea, Guvernul și-a asumat angajamentul implementării unor măsuri cu caracter general pentru combaterea discriminării în sistemul judiciar precum și plata unor sume de bani cu titlu de daune pentru reclamanti. (CEDO, Third

Section, case of Kalanyos abd others v. Romania, Application no. 57884/00, Judgment, Strasbourg, 26 April 2007, final 26/07/2007, parag. 15, 19)

6.24. În **cauza Vasile Tănase și alții v. România**, aplicanții s-au plâns, între altele, că judecătorii care au soluționat plângerile lor au avut o atitudine disprețuitoare față de ei pe parcursul procesului, denumindu-i în mod repetat prin peiorativul „țigani”. De asemenea, instanța de judecată a stabilit evenimentele în cauză, folosind termenul „țigani”. Spre exemplu instanța a reținut „că urmare uciderii unui locuitor (ne-rom) de către **țigan**...mai mult de două mii de persoane...s-au adunat. În mod spontan, au fost...de acord să **alunge țișanii** din sat, să le distrugă și să le dea foc bunurilor...” În 7 mai 1991, încă tulburați de eveniment, urmare reînsoțirii **țiganilor** alungați...persoanele indicate au dat foc altor patru case aparținând **țiganilor**”. Având în vedere susținerile părților, Curtea Europeană a considerat că obiectul plângerii pune în discuție aspecte serioase în fapt și în drept din perspectiva Convenției, ceea ce presupune examinarea plângerii, astfel încât plângerea a fost **declarată admisibilă**. (vezi în acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Decizia Finală de admisibilitate, 19.05.2005, cauza Vasile Tănase și alții v. România, cererea nr. 62953/00, în Fapt, parag.2, 3; în drept, parag.3).

6.25. Colegiul la act, de asemenea, de **cauza Cobzaru v. România** soluționată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Reclamantul s-a plâns, între altele, că „originea sa etnică a fost cunoscută de ofițeri de poliție și că originea sa etnică a fost în mod deschis și repetat folosită de către autoritățile investigatoare ca un factor determinant împotriva plângerii sale cu privire la abuzul poliției. Curtea Europeană reține în parag. 28 și 31 al Hotărârii din 26 iulie 2007 că „...procurorul a luat act de faptul că atât reclamantul cât și tatăl său sunt cunoscuți ca „elemente antisociale predispuse la violență și fur”, în conflict constant cu „membrii grupului lor etnic” ... Procurorul a conchis că pentru „motive evidente” Crinel M. „de asemenea un țișan”, a refuzat să recunoască că l-ar fi bătut pe reclamant. Procurorul a considerat că **declarația** dată de Venusa L., „... nu putea fi luată în considerare deoarece ce și ea era țișancă - și în special, verișoara reclamantului-astfel încât mărturia ei a fost **neîncredere și subiectivă**”. „...Procurorul Militar Șef a respins cererea de apel a reclamantului pe motivul că „nu au fost reținute probe în sensul în care ofițerii de poliție au lovit reclamantul „un țișan de 25 de ani” bine cunoscut pentru **scandaluri și întotdeauna implicat în bătăi**...”.

În paragraful 98-101 al Hotărârii, Curtea Europeană reține „98. Nu doar că procurorii nu au încercat să investigheze comportamentul polițistului implicat în violențe; pentru a verifica, spre exemplu, dacă a fost implicat în trecut în incidente similare sau dacă a fost acuzat de sentimente anti-rome, însă **procurorii au făcut remarci tendențioase în relație cu originea romă a aplicantului** pe parcursul investigației (vezi parag. 28 și 31). Nici o justificare nu a fost prezentată de Guvern cu privire la aceste remarci. 99. Curtea a constatat anterior că remarci similare făcute de autorități judiciare române cu privire la aplicanți romi sunt pur discriminatorii și le-a luat în considerare ca un factor agravant în examinarea plângerilor sub aspectul art. 3 din Convenție, în cazul Moldovan și alții v. România (nr. 2), cererile nr. 41138/98 și 64320/00, hotărârea din 12 iulie 2005, parag. 108 la 114 și 120, 121). 1. În cazul de față, Curtea consideră că **remarcile tendențioase făcute de procurorii în relație cu originea etnică a aplicantului denotă o atitudine generală discriminatorie a autorităților**, ce reîntărește convingerea aplicantului că orice remediu în cazul său este pur iluzoriu. 2. Având în vedere aceste elemente, Curtea consideră că eșecul agenților

responsabili cu aplicarea legii de a investiga posibile motive rasiste în tratamentul aplicat aplicantului combinat cu atitudinea acestora pe parcursul investigațiilor, constituie discriminare corelativ drepturilor aplicantului, contrar Articolului 14 împreună cu Articolul 3 sub aspectul său procedural și articolul 13. Astfel, în cauză se constată încălcarea art. 14 al Convenției împreună cu art. 3 sub aspectul său procedural și art. 13". (vezi în acest sens CEDO, cauza Cobzaru v. România, cererea nr. 48254/99, hotărârea din 26 iulie 2007, finală la 26/10/2007, parag.28, 31 și parag.98-101)

6.26. Colegiul observă că recent Curtea Europeană a Drepturilor Omului a soluționat **cauza Stoica v. România**, prin hotărârea din 4 martie 2008. Aplicantul s-a plâns, între altele, cu privire la dreptul de a nu fi supus la rele tratamente, inumane sau degradante împreună cu dreptul de a nu fi supus discriminării. Astfel cum rezultă din circumstanțele de fapt, în exercițiul atribuțiilor de serviciu în fața unei comunități locuite de romi, sergentul D.T. a întrebat un localnic dacă este „țigăni” sau „roman”. Când F.L. a răspuns ca este „țigăni”, vice-primarul s-a adresat ofițerilor de poliție și gardienilor publici „să îi dea o lecție” acestuia precum și celorlalți. În raport cu circumstanțele plângerii, Curtea precizează în parag. 122 al Hotărârii: „122. Curtea nu este satisfăcută că procurorul militar nu a analizat în nici un sens remarcile din cadrul raportului Poliției ...ce descrie alegația „comportamentului agresiv al locuitorilor ca „pur țigănesc”, deși astfel de remarci sunt în mod clar stereotipe. 128.....Curtea reiterează că localnicii au susținut că ofițeri de poliție l-au întrebat pe F.L. dacă este „țigăni sau roman” înainte de a-l lovi, la solicitarea vice-primarului de a da romilor „o lecție”. De asemenea, disputa cu vice-primarul în acea seară, are la bază elemente rasiste. Mai mult, Curtea consideră că remarcile din raportul poliției care descriu comportamentul agresiv al locuitorilor ca fiind „pur țigănesc”, sunt clar stereotipe și demonstrează că ofițerii de poliție nu au fost neutri din punct de vedere rasial, fie în timpul incidentelor fie pe parcursul investigației.131. Astfel, în cauza de față, probele care indică motivele rasiale ce au stat la baza acțiunilor ofițerilor de poliție sunt clare, atât procurorul responsabil cu investigația penală cât și Guvernul neputând explica în alt fel incidentele, sau, să prezinte argumente că incidentele au fost neutre din punct de vedere rasial. 132. În consecință a existat o încălcare a art. 14 al Convenției împreună cu art. 3.” (vezi în acest sens cauza Stoica v. România, cererea nr. 42722/02, hotărârea din 4 martie 2008, parag. 7 circumstanțele cazului; parag. 122, 128-132, Capitol IV, Încalcarea art. 14 împreună cu art. 3 și art. 13 din Convenție)

6.27. Revenind la obiectul plângerii, Colegiul va analiza întreg contextul în care este folosită sintagma „țigăni”, atât sub aspectul scopului cât și al efectului creat. Colegiul nu poate face abstracție de faptul că în cazul autorului, care este ziarist sau politician membru al opoziției și care își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspecte politice, politicieni, funcționari publici etc, marja de apreciere a autorităților este restrânsă iar protecția libertății de exprimare este maximă. În cazul autorului, funcționar public sau persoană privată care își exprimă opinia sau ideile cu privire la aspecte ce privesc o altă persoană privată, marja de apreciere este întinsă și protecția libertății de exprimare este restrânsă. Or, în cazul de față Colegiul observă că părțile reclamate acționează în virtutea rolului de ziarist cu privire la chestiuni de interes public însă nu vizează aspecte politice, politicieni sau funcționari care exercită autoritatea de stat cât, așa cum arată reclamații, „modul de acționare al reclamantului (n.n. petentul) în ceea ce privește demersul pe care acesta l-a folosit pentru a reabilita clădirea în care locuiește”. Este evident, din acest punct de vedere, că autorul se referă la o persoană particulară, astfel

sau idei rasiste, este de natură a justifica protecția libertății sale de exprimare și de transmitere a unor informații, nu și în ceea ce privește conținutul sau autorii ideilor sau opiniilor rasiste. (vezi decizia Curții Europene în cazul Jersild v. Danemarca, în cazul Glimmerveen și Hagenbeek v. Olanda, în cazul Kunen v. Germania etc)

6.32. Trebuie precizat că raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens vezi cauza Cipru v. Turcia, (2002) 35 EHRR 30, para. 300-310, cauza Moldovan și alții v. Romania, decizia nr. 2, 12 iulie 2005)

6.33. Pe de altă parte, trebuie subliniat că art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată se referă atât la tratamentul care „are ca scop” cât și la tratamentul care „are ca efect” atingerea unor drepturi prevăzute de lege. Astfel, reținând că în cauză se poate reține efectul atingerii demnității personale, Colegiul recomandă părților reclamate să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercita dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării, garantate în România prin Constituție și O.G. nr. 137/2000, republicată, care prevede în art. 1: „(1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege. (2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate...” 4) Orice persoana fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată

2. Recomandă părților reclamate să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercită dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării, garantate în România prin Constituție și O.G. nr. 137/2000

3. Clasarea dosarului;

4. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

sau idei rasiste, este de natură a justifica protecția libertății sale de exprimare și de transmitere a unor informații, nu și în ceea ce privește conținutul sau autorii ideilor sau opiniilor rasiste. (vezi decizia Curții Europene în cazul Jersild v. Danemarca, în cazul Glimmerveen și Hagenbeek v. Olanda, în cazul Kunen v. Germania etc)

6.32. Trebuie precizat că raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens vezi cauza Cipru v. Turcia, (2002) 35 EHRR 30, para. 300-310, cauza Moldovan și alții v. Romania, decizia nr. 2, 12 iulie 2005)

6.33. Pe de altă parte, trebuie subliniat că art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată se referă atât la tratamentul care „are ca scop” cât și la tratamentul care „are ca efect” atingerea unor drepturi prevăzute de lege. Astfel, reținând că în cauză se poate reține efectul atingerii demnității personale, Colegiul recomandă părților reclamate să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercita dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării, garantate în România prin Constituție și O.G. nr. 137/2000, republicată, care prevede în art. 1: „(1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege. (2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate...” 4) Orice persoana fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată

2. Recomandă părților reclamate să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercită dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării, garantate în România prin Constituție și O.G. nr. 137/2000

3. Clasarea dosarului;

4. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

5. O copie a hotărârii se va transmite părților : C T , cu domiciliul jud. Timiș; Cotidianul „Renașterea Bănățeană”, cu domiciliul procedural în Timișoara, Bd. Revoluției 1989, nr.8, jud. Timiș; S F cu domiciliul de corespondență în : , jud. Timiș; Daniela Ionescu, cu domiciliul de corespondență în Timișoara, Bd. Revoluției 1989, nr.8, jud. Timiș.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

VIII. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)

- nu este cazul;

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

Data redactării 11.12.2009

Redactat G.D., Tehnored. A.S., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

